

טורן הוּא אליעזר
113655

בן דובה ורاؤן
נולד ב- 7.7.1919

התגייס לצה"ל באפריל 1948

שרת בגדרה הירדן
נפל ב- 30.10.1948

בהתפוצצות מוקשים בגזרת צמח.

הוץ אליעזר,

בן דוכה וראובן, נולץ ביום ט' בתמוז תרע"ט (1919.7.6) בעיר סולנייגאן, ליטא. בעוריו למד בישיבת טל', אך שם התעוורה בו התשובה לylimוזים חיצוניים ועבר לסמינריון העברי שבעיר - הולצטו. בשנת 1938 הפסיק את לימוזיו והתגייס לצבאי הליטאי. בפזוץ מלחמת גרמניה-רוסיה ברוח לווסיה. עבר קורס צייחה וחבלה והונח לליטא, שם השתתף בארגון הפרטיזנים בעירות ינובקה ווילנה. לאחר שחרורו ליטא הועבר למורות אחריות של החזית. השתתף בקרב על קניגסברג ובקרבות בשלזיה העילית ובחבל הסודטים. נפצע כמה פעמים וחזר לשירה הקרב. על גבורתו בקרב העוניקו לו כמה אותות-הצטיינות. לאחר גמר המלחמה חזר לעירו ושם ראה את השואה הנוראה שייתה על אחיו בני עמו. רושם זה חולל מפנה בחיו. אף כי היה כמשר שניים פועל במפלגה הקומוניסטית הליטאית החליט לנוטש את הכלול ולעלות ארצה. הוא התגבר על כל הקשיים, עבר גבולות גניבת, הגיע לפולין, מצא דרכו ל"הפלוצ'" ובאזורת-ארנון: "הבריחה" הגיעה לגרמניה.

את דרכו לארץ עשה כמעפיל. אוניותו ועכלה על-יזו הבורים בקרבת חיפה והוא גורש לקפריסון. שלושה-עשר חודשים היה עצור שם. את הזמן הזה ייצל ללימוד עבריות ויזיעת הארץ. רק באפריל 1948 זכה להגעה לקיבוץ אשדות יעקב. כאן כבר חיכתה לו רשותו מרים ובתים הקטנה.

אליעזר התגייס מיד, שירות בחטיבת "גולני" ופועל בה כחבלן. הצליח בתפקידו, אך מקרה - אסון שם קץ לחייו: ביום כ"ז בתשרי תש"ט (30.10.1948), בשעת הנחת מוקשים בגזרת צמח, התפוצץ אחד המוקשים בידו והוא נספה בתתפוצצות. אליעזר הובא למנוחת-עלומים כבית-הקרים באשדות יעקב.

חטיבת גולני בתש"ח

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמות העצמאות היה מגוון ורב-פניות. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותן הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדייה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחביה הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במושחת חדשני לחימה ארוכים בני עיר ורים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומוח"ל. ראו לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחרוזות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, וDOBוט מהן פועלן קשריות או חובשות קרובות. כבר במלחמות העצמאות הייתה החטיבה נעלמי כוד היתוך לילדיו הארץ ולבני העליות השונות.

בסיכום המבוא שכח נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...עמנון בענף הגלילי ובמושורי העמקים, ובמרחבי הנגב והחברנו אופקים - התבגנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנותנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיחוד, וממנה שפגה את ערכיה, כי על בן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לעורכים שזיקה בנושי התיישבות אלו. צינו אותה תוכנותיו של עובדי-האדמה וושב-הכפר: עקשנות, צמידות,

למשינה, שורשיות ושקט..."

המערכה בצמח

לתוכם העמק הפורח ביוטר באורך פרגו פונקים ורפסו תבואה, שבשללה לקציר. 16
חוותאותם כבדים חרשו את האדמה, חמשה מטוסודיאויב חנו מעל והסילו את מטען הגרכ. על גברלה הפורה של צמח, בשוחותידובאים פשוטות שכבו חילוי הגדרון. זו אחד ניטן לטולם: להזכיר מעמד. מלטלים לא היו, ולא חפירות דאיות לשמן. מתקת מטר פגושים של 16 תותחים, מול 50 טנקים ומשוריינים, מול שני גודדי רגלים מסתערדים שכבו הייל תמהד בשוחותידובאים. לא הושמו עליהם משימות של תנוזות טקטיות מסווגות — הושל פליזם תפקי פשות וקשה כשאל: להחזיק מעמד.

כך עמדו אנשינו יומיים. אחריו יומיים נפרזה החזות. נפלת צמח, נפללה משטרת צמח, ואטייב הנע לשערי הגביות. —

ומזמן הביעו מחלקות עייפות ושבורות. שרידי מחלקות, אנשיים שניצלו מהמות ברגע, אנשיים שעשו ודרם באש מכונות אליהם — הביעו והתיצבו במפקדה. אנשיים אלה נשלחו לקו חדש והם הלכו. הם היו עייפים מאד. שבורים מכדי להבין זאת מלאו שמעותם של התפקיד שניתן להם, הם ידעו רק זאת, שגדתך ללבת לעמדות האישות ונלבו. לא רבים יודעים, מי יעיב את האויב בצמח, מי מען ממננו את האפשרות לפיצוץ ולהטישך ורכו לשבידה. החזות החדש יוצבה מאנשיים שניצלו מתחום צמח, היא יוצבה, משם שבנוקיה המשטה, המנוקב ככברה, החזוק מעמד עוד שעתים. היא יוצבה, משומש שהאויב המתקדם נתקל באש אנשינו מבית'ירה. כך יוצב קרדיניות, שמו צצל אחריך בפי כל. הקו. שבו נשר האויב לאחר זאת, כאשר הגעה תגבורת לרוב, כאשר הרשמדו מחסני התהומות של האויב, כאשר הגיעו תותחים ותלמו באוריב.

אך יצוב החזות עלה בקרבתנו יקרים. קטע הכביש בין זגניה לבין משטרת-צמתה, 300 מטר ארכו, יוכל לספר — חלי אנשינו וחלי האויב מוסלים היו בערבותה. למללה ממאה על הכביש עצמו וערימות לצד הכביש. על החזות המשטה נתן סגן-מפקדר-תגודה, צביקה, את חייו. כאשר נפצעו, ודרבי הנסבה נחתמה, הווית את תעוזותיו תחת ראשו וברימונו על ראשו שם קץ לחיו. מצאנוו — האוויות שעל נירוטיו היו מחוקות בדמות ובמוחו.

אותה שעה עמד קומץ שני של גודוד עם אנשי קבוצת-יגש' במשטרת-יגש'. ברגעין מורעש בתהותיהם כבויי, ההולמים בו למרחק 200 מטר, עמדו ימים ולא נואשו. גם כאשר משורייניהויב פרגו לחוץ חמשורה. הם החריחום לסתם. כך עמלה משטרת-יגש'. כך צפאת לבוצחוגה, אך שוואלו מותחים על ההרים והאויב גורש.

ווטף פג"ר,

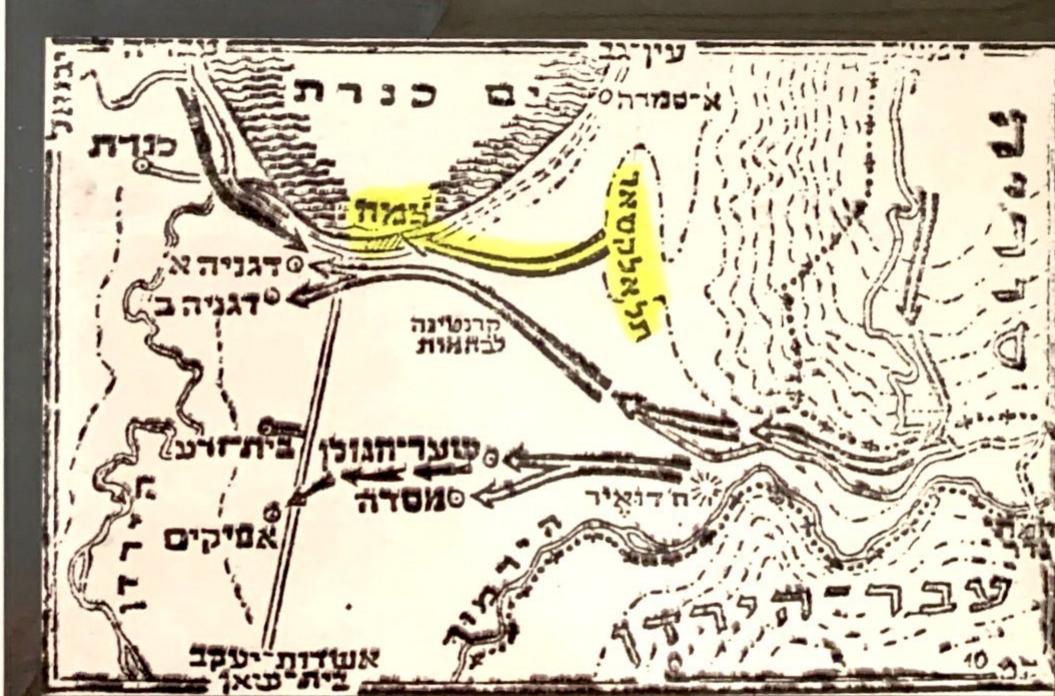

פריצת קו ההגנה בצמ"ה

פריצת קו ההגנה בצמ"ה

ב-0430 החללה הרuesta צמה, שער-הגולן ומסדה, שבירה והלכה מרצע לרגע. בעת ההיא נפרסו כ-30 שרויינים מסוגים שונים (בינויים טנקיים) בקשת רחבה מסביבות המהנה עד לבסטין, והחלו להתקדם בפייזור לעבר צמת. חיל-הרגלים הסורי לא השתכנע בתקפה, אלא חנה ממרחך. ההרuesta עדרעה את בתיה החמר, ששימשו מסתור למגנים. החפירות לא היו עמוקות במידה מספקת, שוחות רובאים בלבד, שהסרו כל ביסוי-ראש. אנשים רבים נפצעו, בגיןיהם מפקדים. השריינים התקדמו תוך כדי חצפת פגועים לעבר העמדות. אחד התותחים הא.מ. שהוצב כנגד כלי הרכב, נפגע והואמן השימוש. הטנקים המתקרבים מדרום איגפו את השכונה שמעבר לתחנת הרכבת. באזהה שלגנו שהטנקה אש אחד הבתים, נטלה את השקו של חיל-הרגלים הסורי לנעו, בן חייטה מעט את קצב התקדמותו של השריון. אבל, לא זמן רב. ההרuesta שבאו בכיוון ישר ואיגנו שمدורים אילצו את המגנים לנוטש את פמדותיהם ולהתחליל לנצח מתוך אמתה. ככל ניתן להוציא מתוכה את כל הפצועים. השריינים כיסו באשם את הרחובות והמפלשים שבין הבתים. בתופת אש זו קשחה הנסיגת האנשים וחלו בין הבתים ובכווצים ומספר הנפגעים נתרבה והלן.

מפת הקרב

פקודת יום לפני הקרב

מתקפה החטיבה 13.4.48

על: מג'נטה, מפקד

פקודת יום מתקפה 1

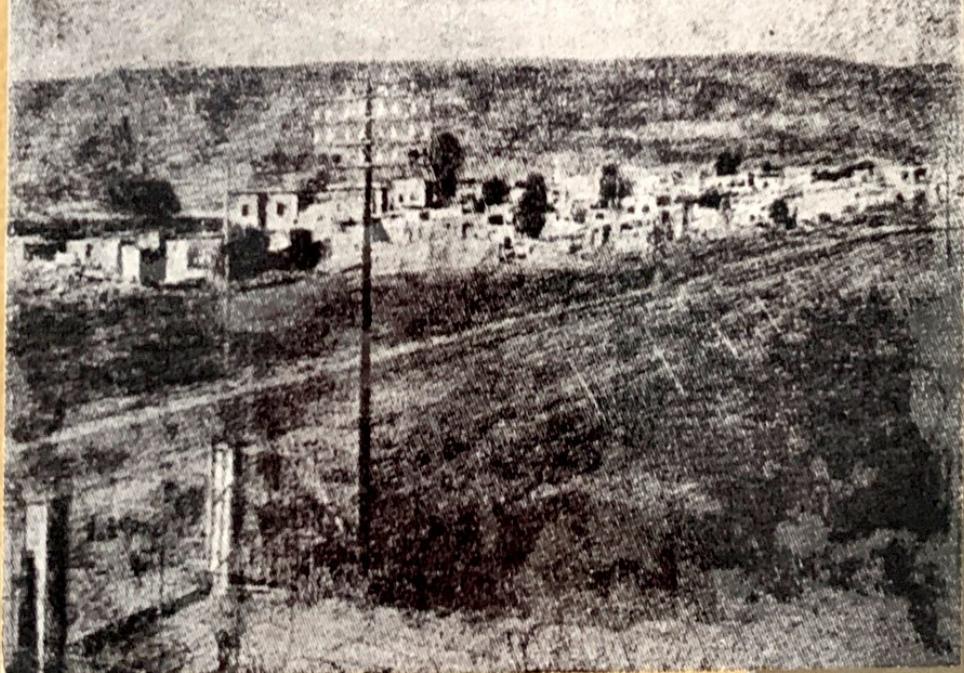
1. לתקוף סכנת חפלה ש通俗 חמנדט חנני מבריו על מצב גאנז'ר חטיבה, חיל משגת 16.5 ועד להודעה חדשה,
2. עט פבלט פקודה זו עלייך לבצע את כל חזראות שתתקבל בתקופת פסקודאות מיוחדות לפך.
3. דען זה יש לאחד וליעל את המתוות הנפרדים של חטויות (גאנז'ר וגטה) לפקודת מפקד חניזה.
4. דען אומסף לחכרי ולבצע ניומ מלא של כוח האדם בטרחוב תחתאש לארכי הפעלה.
5. גאנז'ר לך נזאת טמונות לאיים ולחפוך כל סוג נישק מהישוטים לצרכי הפעלה לפי הצורך.
6. עליך להתריע את חישובות לחתחפר ולחתבצר במתירות בפנים הדעות אויר ותותחים, ולהטיל גזום חובה של התבצרות על כל התושבים. ידיעה זו יש להביא לידיות כל מפקדי יהודות והישובים.

(*) גולני (*)

מפקד חטיבה

*) "גולני" — כינוי של משה פן, מפקד החטיבה באותו הימים.

צמח

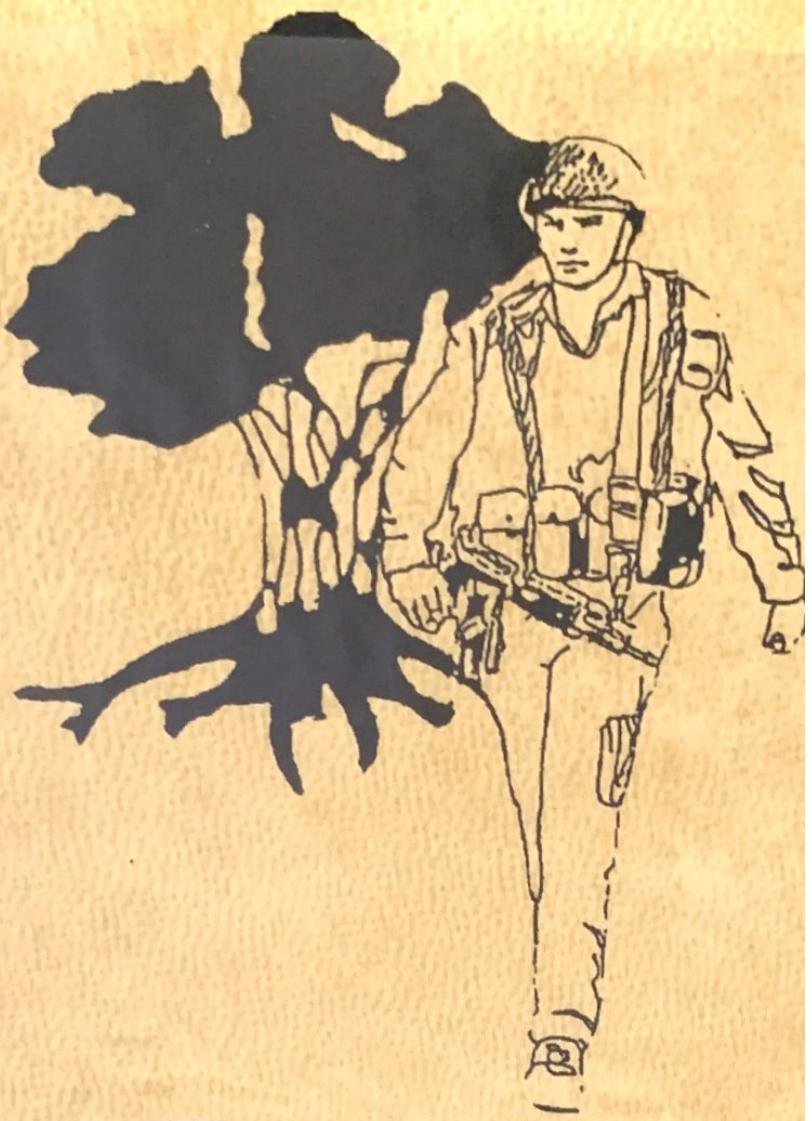

חילו גולני בתש"ח

אימון חבלה

אימון מחלקה

לְזַפֵּר

יִזְכֶּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵיו וּבְנֹתָיו
אֲשֶׁר חִרְפּוּ נֶפֶשָׁם בַּמְאָקָם עַל הַמִּדְינָה בְּדָרְךָ
וְאֶת חִילֵי צָבָא-הַגָּנָה-לִישָׂרָאֵל
אֲשֶׁר נִפְלְאוּ בַּמְלֹחָמוֹת יִשְׂרָאֵל.

יִזְכֶּר יִשְׂרָאֵל וַיַּתְפְּרֹךְ בְּזָרָעָו
וַיַּאֲבַל עַל זֶה הָעוֹלָמִים וְחַמְדָת הַגְּבוּרָה
וְקָדוּשַׁת הַרְצָוֹן וּמִסְירֹתָה הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְפּוּ בַּמְעָרְכּוֹת הַכְּבָדוֹת.

יִהְיֶה גָּבוּרִי פָּרוֹר וְהַנִּצְחָן
הַנְּאָמְנִים וְהַאֲמִיצִים
חֲתוּמִים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דָוָר.

